

SOTSIAALKINDLUSTUSAMET

Maardu Linnavalitsus
Kallasmaa 1
74111, Maardu
linnaalitsus@maardu.ee

20.12.2022 nr 5.1-3/53020-4

JÄRELEVALVE AKT

I ÜLDSÄTTED

- 1.1. Järelevalve teostamise õiguslik alus: sotsiaalhoolekande seadus § 157 lg 1, lg 3 ja lastekaitse seadus (Laste KS)§ 38 lg 1,2 ja lg 6.
- 1.2. Järelevalve teostamisel kontrolliti Maardu Linnavalitsuse (KOV) korraldatava sotsiaalhoolekandelise abi andmist (SHS 2. peatükk) ja KOVi ülesannete täitmist lastekaitsetöö korraldamisel.
- 1.3. Järelevalve teostamise kohad:
  - Maardu Linnavalitsus (registrikood: 75011470) Kallasmaa 1, Maardu linn, 74111, Harju maakond, e-posti aadress linnaalitsus@maardu.ee
  - Maardu Sotsiaalmaja (Kallasmaa 12, Maardu linn).
- 1.4. Paikvaatluste aeg: 26.10.2022.
- 1.5. Järelevalve teostajad: Sotsiaalkindlustusameti (SKA) õiguse ja järelevalve osakonna järelevalve talituse juhataja Lilia Raudheiding, järelevalve juhtivspetsialist Svetlana Kubpart, peaspetsialistid Ülle Tiits ja Inna Tamm (järelevalvemeeskonna juht).
- 1.6. Järelevalvemenetluses kasutatud meetodid: paikvaatlus, dokumentide vaatlus ja analüüs; vestlused, e-kirjavahetus, sotsiaalteenuste- ja toetuste andmeregistri STAR täitmise analüüs.
- 1.7. Järelevalvetoimingute juures osalesid: Maardu Linnavalitsuse sotsiaalabi osakonna juhataja Olga Jevdokimova, sotsiaalvaldkonnaga tegelevad sotsiaaltöö peaspetsialistid Katrin Aro, Olga Demysheva, Viktoria Danilova, lastekaitse peaspetsialistid Aleksandra Kalistratova, Tatjana Gudrais ja Sotsiaalmaja juhataja Albina Noorlind.

II. JÄRELEVALVE TULEMUSED

Järelevalve käigus tuvastati, et Maardu Linnavalitsus ei ole täitnud õigusaktides sätestatud nõudeid:

2.1. SHS § 15 lg 1, mille kohaselt kohaliku omavalitsuse üksus selgitab välja abi saamiseks pöördunud isiku abivajaduse ja sellele vastava abi.

Toetudes isiku kliendimärkmiku andmetele, ei taga menetlusega 22257412004 määratud toetus ja koduteenus sügava liikumispuudega inimese hooldamiseks vajalikku abi.

2.2. SHS § 44 lg 1, mille kohaselt on võlanõustamisteenus kohaliku omavalitsuse üksuse poolt korraldatav teenus.

S-veebi andmete põhjal ei ole osutatud võlanõustamisteenust. S-veebi 2021 aruande selgituse kohaselt tagab Maardu linnavalitsus tasuta õigusabi kõikidele elanikele. Teenus loodetakse kohapeale tuua 2022. aastal. Teenust ei ole 2022. aastal osutatud. Tasuta õigusabi ei asenda võlanõustamisteenust.

2.3. SHS § 9 lg 1, mille kohaselt kasutatakse juhtumikorralduse põhimõtet, kui isik toimetuleku parandamiseks on vaja pikaajalist ja mitmekülgset abi, sealhulgas pikaajalist hooldust, milleks on vaja koordineerida mitme organisatsiooni koostööd abi andmisel. Menetlustes viitenumbritega 21242952401 ja 21244670707 ei ole järgitud juhtumikorralduslikku põhimõtet abi andmisel ja korraldamisel.

2.4. SHS § 10 lõige 3, mille kohaselt eestkostja ülesandeid täitev või eestkostjaks määratud kohaliku omavalitsuse üksus täiendab lapse juhtumiplaani pärast lapse asendushooldusele suunamist koostöös asendushooldusteenuse osutajaga. Asendushooldusele suunatud lapse juhtumiplaan vaadatakse üle vähemalt üks kord aastas. Menetluses viitenumbri 19231347742 ei ole lapse juhtumiplaani ülevaatamise kohustust järgitud.

2.5. LasteKS § 28 lõige 1, mille kohaselt tuleb enne abivajavale lapsele sobiva meetme kohaldamist hinnata lapse abivajadust. Lastekaitsetöötaja ei ole kontrollitud menetlustes viitenumbritega 22256811004 hinnanud lapse abivajadust.

2.6. LasteKS § 29 lõige 3, mille kohaselt peab kohaliku omavalitsuse üksus kümne päeva möödumisel abivajavast lapsest teada saamisest tegema otsuse juhtumikorralduse algatamiseks või algatamata jätmiseks või juhtumi edastamiseks pädevale ametiisikule, koosmõjus LasteKS § 17 lõike 1 punktiga 3, mille kohaselt on kohaliku omavalitsuse 3 üksuse ülesandeks lastekaitse korraldamisel abivajavast lapsest teada saamisel viivitamata lapse abivajaduse hindamine ja lapse abistamiseks meetmete pakkumine. Lastekaitsetöötaja ei ole kontrollitud menetlustes viitenumbritega 21242952401 ja 21244670707 teinud otsust juhtumikorralduse algatamiseks ega algatamata jätmiseks või juhtumi edastamiseks pädevale isikule kümne päeva jooksul peale abivajavast lapsest teada saamist.

2.7. LasteKS § 29 lõige 5, mille kohaselt peab kohaliku omavalitsuse üksus abivajava lapse abivajaduse hindamisel ja abi osutamisel välja selgitama ja dokumenteerima lapse arvamuse ning lisama selle lapsega seotud kohustuslikule juhtumiplaanile, kui eriseadus ei sätesta teisiti, koosmõjus LasteKS § 17 lõike 1 punktiga 3, mille kohaselt on kohaliku omavalitsuse üksuse ülesandeks lastekaitse korraldamisel abivajavast lapsest teada saamisel viivitamata lapse abivajaduse hindamine ja lapse abistamiseks meetmete pakkumine. Lastekaitsetöötaja ei ole kontrollitud menetlustes viitenumbritega 22256811004 abivajaduse hindamisel ja lapsele abi osutamisel dokumenteerinud lapse arvamust.

SKA saatis järelevalve akti kavandi KOVile arvamuse andmiseks ja vastuväidete esitamiseks hiljemalt 19.12.2022.

Arvestades sotsiaalabi osakonna juhataja Olga Jevdokimova 20.12.2022 vastust, et Maardu Linnavalitsusel ei ole vastuväiteid akti kavandile ning valmisolekut toodud puuduste kõrvaldamiseks, ei pea SKA otstarbekaks ettekirjutuse tegemist. Järelekontroll tuvastatud rikkumiste kõrvaldamise üle toimub peale 01.09.2023.

III. SOTSIAALTÖÖ KORRALDAMINE MAARDU LINNAVALITSUSES

3.1. Maardu linna üldinfo

Maardu linn on alates 07.11.1991 täieõiguslik omavalitsus. Linna pindala on 23,4 km².

Rahva arv 01.01.2022 seisuga 15 563 inimest, neist alaealisi kokku 2829 (0-6 1009, 7-18 1820), tööelisi 9495 (19-64), 65 – aastaste ja vanemate elanike arv on 3239, mis moodustab 20,8 % elanikkonnast.

Puudega lapsed ja noori (0 kuni 17 aastat) on Sotsiaalkindlustusameti andmetel 115, kellest raske puue on 71- l ja sügav puue 8- l lapsel ja noorel.

Maardu linna bruto kuupalk oli Statistikaameti andmetel 2021. aastal oli madalam riigi keskmisest ning viitab vajadusele pöörata enam tähelepanu elanike sotsiaalkaitsele.

Maardu linna arengukava 2022-2030, mis linna arengut järgiva dokumendina määratleb igas valdkonnas ära soovitud seisundi aastaks 2030 ning meetmed ja alategevused selleni jõudmiseks.

Arengukavas toodud Maardu linna peamised lahendamist vajavad sotsiaalvaldkonna väljakutsed on:

- Pikaajaliste töötute, vanemaealiste ja erivajaduste ning osalise töövõimega inimeste suur arv
- Mõningate kohapealsete teenuste puudumine (rehabilitatsioon, pereteenused, võlanõustamine)
- Ebapiisav süsteemne ennetustöö
- Noorte elanike lahkumine - vähene proaktiivne lähenemine
- Haridusest ja tööhõivest väljakukkunud noorte toetussüsteemi puudumine
- Tööjõulise elanikkonna vähenemine

Maardu linnas on tagatud sotsiaalteenused, mida korraldab linnavalitsuse sotsiaalabi osakond:

- Isikliku abistaja teenus
- Varjupaigateenus
- Turvakoduteenus
- Sotsiaaltransporditeenus
- Eluruumi tagamine
- Võlanõustamisteenus
- Koduteenus
- Väljaspool kodu osutatav üldhooldusteenus
- Tugiisikuteenus
- Täisealise isiku hooldus
- Toitlustamisteenus
- Vältimatu sotsiaalabi teenus
- Erihoolekande teenus

3.2. Järelevalvemenetluses lähtuti analüüsimisel järgmistest dokumentidest:

- Maardu Linnavolikogu määrus 23.01.2018 nr 7 „Maardu linna poolt korraldatavate sotsiaalteenuste osutamise korra kehtestamine“
- Maardu Linnavolikogu määrus 29.03.2016 nr 56 „Üldhooldusteenuse osutamise kord“
- Maardu Linnavolikogu määrus 25.10.2022 nr 24 „Maardu linna sotsiaaleluruumide kasutusse andmise ja kasutamise kord“
- Maardu Linnavolikogu määrus 29.03.2016 nr 59 „Lastega peredele tugiisikuteenus osutamise kord“
- Maardu Linnavolikogu määrus 27.10.2020 nr 79 „Koduteenus osutamise tingimused ja kord“
- Maardu Linnavalitsuse 25.04.2017 määrus nr 2 „Maardu linnas osutatava koduteenus põhiteenusete loetelu kinnitamine“
- Maardu Linnavalitsuse 14.04.2016 korraldus nr 177 „Koduteenusete hinnakiri“
- Maardu Linnavalitsuse 20.06.2017 määrus nr 4 „Isikliku abistaja teenuse osutamise tingimused ja kord“
- Maardu Linnavolikogu määrus 27.10.2020 nr 80 „Maardu Sotsiaalmaja põhimäärus“

- Maardu Linnavolikogu määrus 27.02.2018 nr 14 „Asendus- ja järelhooldusteenuse osutamise tingimused ja kord“
- Sotsiaalvaldkonna töötajate ametijuhendid
- Sotsiaalteenuste- ja toetuste andmeregistri STAR andmed
- S -veebi aruanded

3.3. Kohalike omavalitsuste sotsiaalteenuste korraldamise kohustus

Kohalike omavalitsuste kohustus korraldada sotsiaalteenuseid hõlmab kolme suurt ülesannet:

- 3.3.1. Vajalike sotsiaalteenuste tagamine - selleks tuleb KOVi tulenevalt SHS § 14 lõikest 1 kehtestada sotsiaalhoolekandeline abi andmise kord või korrad, milles on sätestatud vähemalt sotsiaalteenuste ja -toetuste kirjeldus ja rahastamine ning nende taotlemise tingimused ja kord.
- 3.3.2. Inimese abivajaduse hindamine ja teenuse osutamine - abivajaduse hindamisel tuleb lähtuda sotsiaalkaitse ja -hoolekande põhimõtetest, mis on sätestatud SÜSis ja SHSis. Abi saamiseks pöördunud inimesel ei ole nõudeõigust konkreetsele teenusele, sest nii teenus kui ka selle maht sõltuvad juhtumi asjaoludest ning tulenevalt SHS § 15 lõikest 1 on KOVi kohustuseks välja selgitada, millist abi inimene täpsemalt vajab.
- 3.3.3. Osalemine kulude katmisel - vastavalt SHS § 16 lõikele 2 võib KOV võtta teenuse eest tasu. Tasu suuruse määramisel tuleb arvestada sotsiaalteenuse mahtu, teenuse maksumust ning teenuse saaja ja tema perekonna majanduslikku olukorda. Mingil juhul ei tohi aga tasu olla sedavõrd suur, et see saab takistuseks vajaliku teenuse saamisel (SHS § 16 lg 3). Tasu tingimuste ja suuruse kehtestamisel peab KOV silmas pidama reegleid, mida seadus on ette näinud. KOV saab kehtestada vaid selliseid tasu tingimusi ja suurust, mis võimaldab arvesse võtta iga abivajaja olukorda. KOVi sätestatud tasu võtmise tingimused ja suurus peavad võimaldama hinnata, millised on just selle inimese (vajadusel ülalpidajatelt elatist nõudes) võimalused teenuse eest tasuda, arvestades sealhulgas pere muid kohustusi (nt eluasemekulud, laenud, igapäevakulud, kulud alaealisele lapsele).

3.4. KOVi koostööpartnerid SHSis sätestatud kohustuslike sotsiaalteenuste ja KOVi korraldatavate täiendavate vajaduspõhiste sotsiaalteenuste tagamisel on:

- 3.4.1. Maardu Sotsiaalmaja (koduteenus, sotsiaaltransporditeenus);
- 3.4.2. mitmed väljaspool kodu osutatava üldhooldusteenuse pakkujad;
- 3.4.3. Emade ja laste varjupaik Tallinnas
- 3.4.4. Kodutute öömajad Tallinnas, Akadeemia tee 34, Merelahe tee 4 ja Alasi 8;
- 3.4.5. MTÜ Usaldus (tasuta nõustamine);
- 3.4.6. Tallinna Naiste Kriisikodu;
- 3.4.7. Convictus Eesti MTÜ (sõltuvusprobleemiga inimeste nõustamine).

3.5. Sotsiaalteenuste osutamise korraldamine

Maardu linna sotsiaalvaldkonda kureerib abilinnapea Aurika Sin.

Maardu linna sotsiaaltöö on korraldatud sotsiaalabi osakonna ja sotsiaalmaja kaudu.

Maardu Sotsiaalmaja (pakub elukohta toimetulekuraskustes inimestele, eakatele, puudega isikutele ja osutab sotsiaalteenuseid) on sotsiaalabi osakonna peamiseks partneriks sotsiaalteenuste tagamisel.

Maardu Linnavalitsuse struktuuri järgi on sotsiaalabi osakonnas on kaheksa ametnikku ja kaks töölepingulist töötajat:

Osakonna juhataja

- Olga Jevdokimova – kelle ametijuhendis toodud ametkoha eesmärgiks on sotsiaalhoolekandelase töö korraldamine linnas, osakonna juhtimine, sotsiaaltoetuste, -teenuste ja muu abi andmise ning erivajadustega inimeste kaitse korraldamine, ametnike töö sisu kirjeldaval lehel on tegevusvaldkonnana toodud sotsiaalhoolekande üldküsimumused

Sotsiaaltöö peaspetsialistid:

- Katrin Aro – kelle ametikoha eesmärgiks sotsiaalabi ja -teenuste osutamise korraldamine erivajadustega isikutele, erivajadustega isikute nõustamine sotsiaalküsimustes ning vastavate andmete töötlemine vastavalt seadustele ja muudele õigusaktidele, puuetega inimeste hoolekanne (hooldaja ja hooldajatoetuse määramine, nõustamine, teenuse saamiseks hoolekandetasutusse suunamine), psüühiliste erivajadustega isikute eestkoste ja hoolekande küsimused. Eakate hoolekanne, koduteenused, üldhooldekodu teenus.
- Olga Demysheva – toimetulekutoetus, Maardu linna eelarvest makstavad toetused, sotsiaalnõustamine nõustamine ja teenustele suunamine
- Viktoria Danilova – toimetulekutoetus, Maardu linna eelarvest makstavad toetused, sotsiaalnõustamine nõustamine ja teenustele suunamine
- Kirill Maslov – toimetulekutoetus, Maardu linna eelarvest makstavad toetused, sotsiaalnõustamine nõustamine ja teenustele suunamine

Sotsiaaltöö spetsialist:

- Natalja Fjodorova parkimis - ja ühiskaardid; abi isikut tõendava dokumendi taotlemisel; sünnipäevatoetused; vee- ja kanalisatsiooni abonenttasu; toetus Tšernobõli AEJ tuumakatastroofi likvideerimistööst osavõtjale, lasteaiatoidu ja huviringide toetus

Lastekaitsepeaspetsialistid:

- Aleksandra Kalistratova, kelle ametijuhendi järgseks ülesandeks on Maardu linnas elavatele alaealistele ja nende peredele vajaliku toe, abi ning vajadusel eestkoste korraldamine, laste ja perede heaolu parandamine ja valdkonna arendamine
- Tatjana Gudrais, kelle ametijuhendi järgseks ülesandeks on Maardu linnas elavate laste õiguste ja huvide kaitsmine, nende seaduslike esindajate ja eestkostjate perekondade nõustamine ning lastekaitsealase töö korraldamine

Lisaks osakonda teenindav raamatupidaja ja autojuht.

Sotsiaalabi osakonnas töötavad ametnikud vastavad **SHS § 4 punkt 3**, mille kohaselt on sotsiaaltöötajad erialase ettevalmistusega kõrgharidusega isikud. Vastav erialane ettevalmistus tähendab sotsiaaltöölalast ettevalmistust (nt koolitused), mida hindab tööandja.

Sotsiaaltöö peaspetsialistide tööülesanded on sarnased, rõhk on toetuste maksmisel, sotsiaalnõustamisel. Osakonnas on ainult üks sotsiaalteenustega tegelev ametnik. Maardu Sotsiaal-maja osutab lisaks kohustuslikele sotsiaalteenustele ka muid teenuseid (täpsemalt kajastatud 3.7.).

3.6. Järelevalvemenetluse kokkuvõtte sotsiaaltöö valdkonnas

3.6.1. SHS § 3 lõike 1 kohaselt tuleb sotsiaalhoolekandelise abi andmisel järgida seaduses sätestatud põhimõtteid.

Sotsiaalhoolekande seaduse 2. peatükis nimetatud sotsiaalteenuste osutamise korraldamine on reguleeritud Maardu Linnavolikogu on vastu võtnud määruse 23.01.2018 nr 7 „Maardu linna poolt korraldatavate sotsiaalteenuste osutamise korra kehtestamine“.

Sotsiaalteenuste osutamise kord hõlmab 13st KOVi korraldavast teenusest kümnet. Korda on osutatavate teenustena eraldi paragrahvidena lisatud vältimatu sotsiaalabi teenus ja muud täiendavad sotsiaalteenused. Kohustuslik lapsehoiuteenus osutamine on asendatud lapsehoiutoetuse maksmisega, mida reguleerib Maardu Linnavolikogu määrus

"Lapsehoiutoetuse määramise ja maksmise kord". Korra kohaselt on lapsehoiuteenuse kasutamise eest kehtestatud tingimustel ja kuludokumentide alusel võimalik saada toetust. Eraldi volikogu määrusega on sätestatud asendus- ja järelhooldusteenuse osutamise tingimused ja kord.

Määruses on läbiva kohustusena sätestatud, et isiku pöördumisel või abivajajast teada saamisel tuleb abivajadust hinnata, lähtudes isiku vajadusest ning selgitada välja parim asjakohane abi (teenuse osutamine, toetuse andmine, teise sotsiaalkaitse korraldamisega tegelevasse asutusse Maardu Sotsiaalmajja suunamine). Abivajaduse hindamiseks tehakse koostööd asutustega nagu näiteks meditsiinasutused, Politsei- ja Piirivalveamet, Töötukassa.

Sotsiaalabi osakonna juhataja selgituse järgi on teekond teenusele: Inimene avaldab kirjalikult või suuliselt oma soovi/abivajaduse või spetsialist ise algatab menetluse. Seejärel sotsiaaltööspsialist kontakteerub ja vestleb isikuga, vajadusel teeb kodukülastuse ning vajadusel kogub inimese abivajaduse ning sissetulekute kohta täiendavaid andmeid, seejärel teeb ettepaneku teenuse osutamise mahu, sageduse ning tasumise kohta. Otsuse allkirjastab sotsiaalabi osakonna juhataja.

3.7.2. SHS § 3 lõike 2 kohaselt peab sotsiaalteenuse osutamisel lähtuma üldtunnustatud kvaliteedipõhimõtetest: isikukesksus, teenuse võimestav iseloom, tulemustele orienteeritus, vajaduspõhine ja terviklik lähenemine, isiku õiguste kaitse, kaasamine, töötaja pädevus ja eetika ning organisatsiooni hea töökorraldus ja kvaliteetne juhtimine.

Maardu Linnavalitsuses on välja töötatud teenuse võimaldamise põhimõtted:

- Sotsiaalteenuste võimaldamisel võetakse aluseks isiku tegelik toimetulekuvõime ning sellest tulenevalt kõrvalabi vajaduse ulatus. Rehabilitatsiooniplaani olemasolul võib lähtuda teenuste osutamisel rehabilitatsiooniplaanist.
- Isiku toimetulekuvõime ning abi- või hooldusvajaduse hindamisel kasutatakse selleks üldtunnustatud hindamismetoodikaid ning kaasatakse vajadusel perearsti, eriarsti või teisi spetsialiste. Vajadusel suunatakse isik pädevama ametiasutuse või spetsialisti poole ja tehakse koostööd vajadustele vastava teenuse väljaselgitamiseks ja võimaldamiseks.
- Isikule, kes iseseisva toimetuleku parandamiseks vajab pikaajalist ja mitmekülgset abi rakendatakse juhtumikorraldust ning koostatakse juhtumiplaan. Teenuste võimaldamisel lähtutakse edaspidi kehtivast juhtumiplaanist.
- Sotsiaalteenuseid osutatakse abivajavale isikule järjestatud teenuste süsteemi põhimõttel, mille kohaselt iga järgmist teenust osutatakse isikule vaid juhul, kui eelmise teenusega ei saa isiku vajadusi enam rahuldada või kui isik ei ole suuteline seda teenust kasutama.
- Sotsiaalteenust osutatakse abivajava isiku nõusolekul.

Maardu Linnavalitsus korraldab SHSis sätestatud kõigi sotsiaalteenuste osutamist. Hallatava asutuse Maardu Sotsiaalmaja kaudu osutatakse koduteenust, eluruumi tagamise teenust, varjupaigateenust, sotsiaaltransporditeenus. Lisaks osutatakse supiköögi, toidupanga, abi invavahendite ostul ja laenutamisel, sotsiaalnoostamise, erihoolekandeteenuseid, võimaldatakse pesumasina kasutamist, dušiteenust ja kultuurilisi tegevusi.

Maardu Linnavalitsus on sotsiaalteenuste osutamisel lähtunud üldtunnustatud kvaliteedipõhimõtete täitmisest, kuid praktikas ei ole täiskasvanute abistamisel juhtumimenetlust rakendatud. Olukorda on lahendatud toetuste maksmise ja toiduabiga.

3.7.3. Maardu linnas on SHS § 14 lõike 1 kohaselt on sotsiaalhoolekandeline abi andmise kord vastu võetud ja abi antakse KOVi kehtestatud tingimusel ja korras.

3.7.4. SHS § 15 sätestab kohaliku omavalitsuse üksusele hindamiskohustuse ja otsuse abi andmise kohta.

Lõige 1 nõue on Maardu Linnavalitsusel osaliselt täidetud. Kui info abivajaduse kohta on KOVil olemas, siis hinnatakse isiku abivajadus ja korraldatakse abi sotsiaalteenuse saamiseks. Proleemkohaks on sotsiaalteenuste taotlemisel asjaolu, et võimaldatakse teenuseid raske ja sügava puudega isikutele (välistatud on keskmise puudega isiku abivajadus) ning isikutele, kellel puuduvad seadusjärgsed ülalpidajad. Perekonnaseaduse § 100 lg 1 sätestatud ülalpidamiskohustus tähendab eelkõige rahas elatise maksmist, mitte kohustust füüsiliselt oma pereliikme eest hoolitseda. Ülalpidamiskohustuse täitmist saab järgida sotsiaalteenuse eest tasu määramisel.

Lõike 2 alusel tuleb KOVil abivajaduse väljaselgitamisel lähtuda terviklikust lähenemisest isiku abivajadusele, võttes arvesse isiku toimetulekut ja ühiskonnaelus osalemist mõjutavaid asjaolusid, sealhulgas isiku personaalse tegevusvõimega seonduvaid asjaolusid ning isiku füüsilise ja sotsiaalse elukeskkonnaga seonduvaid asjaolusid.

3.7.5. SHS § 16 reguleerib tasu võtmist sotsiaalteenuse eest. Maardu Linnavallavalitsus on kehtestanud tasu võtmise alused.

3.7.6. Koduteenus

SHS § 17-19 sätestab koduteenuse osutamise eesmärgi ja sisu ning KOV üksuse kohustused ja nõuded koduteenuse osutajale.

Koduteenuse osutamist reguleerivad õigusaktid:

- Maardu Linnavolikogu määrus 27.10.2020 nr 79 „Koduteenuse osutamise tingimused ja kord“. Maardu Linnavalitsuse 25.04.2017 määrus nr 2 „Maardu linnas osutatava koduteenuse põhiteenuste loetelu kinnitamine“.
- Maardu Linnavalitsuse 14.04.2016 korraldusel nr 177 „Koduteenuste hinnakiri“ on eksitav viide Maardu Linnavolikogu 29. märts 2016.a määrusele nr 61 „Koduteenuste osutamise tingimused ja kord“ § 9 lõikele 2 koduteenuste tasuta osutamise kohta. Volikogu on 27.10.2020 uue õigusakti (määrus nr 79 „Koduteenuse osutamise tingimused ja kord“) vastu võtnud.

Koduteenuse osutamine S-veebi järgi 2021.aastal

A	Rea nr	Teenuse saajad kokku	neist		Perede arv (v.a üheliikmelised)
			üks elavad	perede koosseisus elavad	
B	1	2	3	4	
Koduteenuse saajad kokku	01	156	141	15	15
sh kohaliku omavalitsuse üksuse poolt tagatavas eluruumis viibivad teenuse saajad	02	46	39	7	7

Koduteenuse osutajaks on Maardu Linnavalitsus (edaspidi linnavalitsus), linnavalitsuse hallatav asutus Maardu Sotsiaalmaja (edaspidi Maardu Sotsiaalmaja) või muu koduteenuse osutaja.

Kui kõrvalabi vajav isik on majutatud sotsiaalmajja, korraldab Maardu Sotsiaalmaja tema kodukülastuse, kodukülastuse akti koostamise ja hoolduskava kokkuleppimise ning edastab viie tööpäeva jooksul alates taotluse esitamisest taotluse koos kodukülastusakti ja hoolduskavaga linnavalitsuse sotsiaalabi osakonnale. Maardu Sotsiaalmaja teeb sotsiaalmajja majutatud inimesele teenuse määramise või sellest keeldumise otsuse teatavaks kolme tööpäeva jooksul alates otsuse saamise päevast.

Peamiseks koduteenuse osutajaks Maardu linnas on Maardu Sotsiaalmaja, koduhooldustöötajad on sotsiaalmaja koosseisus.

Sotsiaalabi osakonnas on üks sotsiaaltöö peaspetsialist, kelle ametikoha eesmärk on sotsiaalabi ja -teenuste osutamise korraldamine. Oma töötatud nelja kuu jooksul on ta koduteenusele teenusele suunanud viis inimest. Isik saab teenust sotsiaalimaja kaudu, sellele eelneb KOVi õigusakti teenuse saamise kohta. Avaldus ja õigusakt on kättesaadavad dokumendihaldussüsteemi *Amphora*. Õigusaktis on loetelu koduteenuse raames tehtavast: toiduainete, ravimite ja muu esmatarbekauba koju toomine – 1 kord nädalas; abi toidu valmistamisel, nõude pesu, toitude korraldamine – 1 kord nädalas; esmasel hooldustoimingud – 1 kord nädalas; suhtlemine kliendiga – iga kodukülastamise korral, teenuse eest makstava tasu ja lepingu sõlmimise kohta. Abivajadus selgitatakse välja vestluse ja kodukülastuse käigus. Kuna sotsiaalimaja juhataja töökoht asub linnavalitsuse hoones, on info LV-poolt teenusele suunatud isikutest kohe kättesaadav. Hilisematest teenuse osutamisega seotud toimingutest teenuste spetsialist enam ülevaadet ei oma. Linnavalitsuse sotsiaaltöötaja vaatevälja tuleb koduteenuse saaja pigem siis, kui koduteenuse saaja ei ole teenuseosutamisega rahul.

Maardu Sotsiaalimaja juhataja sõnul ei ole olemasolev koduteenus piisav, vaja arendada teenuse erinevaid vorme. Seda peaks toetama päevakeskus, mis toetaks koduteenusel olijate suhtlemist. Praegu osaletakse „Vabatahtliku Seltsise“ projektis, kuid raskusi on venekeelt oskava seltsilise leidmisel.

Koduteenusele on 2022.aastal suunatud 41. Sotsiaalimaja juhatajalt 08.12.2022 saadud andmete põhjal osutatakse teenust 91le inimesele.

3.7.7. Väljaspool kodu osutatav üldhooldusteenus

SHS § 20 reguleerib väljaspool kodu osutatava üldhooldusteenuse eesmärki ja sisu. Maardu linnas on väljaspool kodu osutatav üldhooldusteenus reguleeritud Maardu Linnavalikogu määrusega 29.03.2016 nr 56 „Üldhooldusteenuse osutamise kord“.

Sotsiaaltöö spetsialistide sõnul suunatakse üldhooldusteenusele inimene (või soovitakse lähedastele) vastavalt teenuse võimaldamise alusele Maardu linnas, seega siis, kui teised teenuseid ei võimalda edasi elada iseseisvalt oma kodus.

Üldhooldusteenuse vajaduse kindlaks määramiseks toimub hindamine. Aluseks on isiku või lähedase või muu isiku pöördumine ning, kui teiste sotsiaalteenuste osutamine ei ole osutunud piisavaks. Abivajaduse hindamine viiakse läbi kodukülastusel või tehakse otsus arsti hinnangu alusel.

Järelevalvele edastatud üldhooldusteenuse dokumentides puudub küll abivajaduse hindamise dokument, kuid on olemas linnavalitsuse korraldus *Amphoras*, mis otsustamise protsessi ja teenuse rahastamist põhjalikult kirjeldab.

Teenusele suunamise ettevalmistajaks on teenustega tegelev sotsiaaltöö peaspetsialist. Ta on nelja töötamise kuu jooksul hinnanud üldhooldusteenuse osutamise vajadust viiele inimesele.

Maardu linnal ei ole hallatava asutusena üldhooldusteenuse osutajat. Osakonnajuhataja näeb ühe võimalusena teha hange üldhooldekodu ehitamiseks, leida nii partner, kes osutaks teenust koha peal, parandades nii üldhooldusteenuse kättesaadavust. Juhataja sõnul tahaksid paljud Maardu elanikud tahaksid jääda oma kodulinna ja sooviksid teenuse osutamist venekeelses keskkonnas. Ka praegu suunatakse teenusele pigem venekeelse teenuseosutaja juurde.

2022. aastal on teenusele suunatud 16 inimest. STARi andmetel on hoolekandeadus viibivaid Maardu Linnavalitsuse RR järgseid isikuid, seisuga 28.11.2022 61. Neist teenusel Ida-Virumaal 23, Harjumaal 22, Lääne-Virumaal 9, Järvamaal 4, Raplamaal 3. Hoolekandeadus viibimise aluseks oli isiku pöördumine, KOVi suunatud isikuid STARi andmetel ei ole. Osade teenusel olijate kohta on kliendimärkmikus leitav suhtlemise ja toimingutega seotud info, menetluse andmed on sisestatud muu probleemina.

Kliendi üldandmete alt on leitav, et A.L. (s.20.09.1954) viibib alates 26.10.2022 Kohtla-Järve hooldekodus. Menetluse andmed on muu probleemina STARi kantud kuni 28.09.2022. Väljaspool kodu osutatava üldhooldusteenuse info andmed E.Z. teenuse rahastamiseks Maardu LV poolt oli kliendimärkmikus olemas, kuid menetluse andmed puudusid.

Üldhooldusteenuse osutamisega seotud toimingute andmed on kantud kliendimärkmikusse, mis võimaldavad üldandmete alt delikaatseid isikuandmeid näha kõigil STARi kasutajatel.

Väljaspool kodu osutatava üldhooldusteenuse õigusakti rakendamise kohta andis sotsiaaltöötaja vastuse, et ülalpidamiskohustuslane on perekonnaseadusest tulenevalt abivajava isiku täisealised esimese ja teise astme ülenejad (vanemad ja vanavanemad) ja alanejad (lapsed ja lapselapsed) sugulased. Tegelikult on vastavalt PKS § 96 ülalpidamiskohustuslasteks vaid täisealised esimese astme ülenejad ja alanejad sugulased. Teise astme ülenejad sugulased on ülalpidamiskohustuslased vaid oma alaealiste alanejate sugulaste suhtes. STARi ei ole kantud määratud abinõu rakendamise andmeid.

3.7.8. Tugiisikuteenus

SHS § 23-25 sätestab tugiisikuteenus osutamise eesmärgi ja sisu ning KOV üksuse kohustused ja nõuded tugiisikuteenus osutajale. Lapsevanema taotluse alusel hindab lastekaitsespetsialist teenuse vajaduse, teenus määratakse KOVi korraldusega ning teenuse osutamiseks sõlmitakse kolmepoolne leping teenuseosutaja, lapsevanema ja tugiisiku vahel (määruse § 5 lõige 5).Last kasvatavale isikule tugiisikuteenus osutamise eesmärk on lapse hooldamise ning turvalise ja toetava kasvukeskkonna tagamine.

Lapsele tugiisikuteenus osutamise eesmärk on koostöös last kasvatava isikuga lapse arengu toetamine, sealhulgas vajaduse korral puudega lapse puhul hooldustoimingute sooritamine.

Kliendile vajalikud teenused ja nende osutamise maht määratakse kindlaks enne teenuse osutamise alustamist ning nimetatakse tugiisikuga sõlmitavas lepingus.

Tugiisikuteenust võib osta ka juriidiliselt isikult.

Tugiisiku teenust täiskasvanutele osutatakse abivajaduse hindamisel teenuse vajaduse ilmnemisel linnavalitsuse korralduse alusel. Teenuse eesmärk on täisealise isiku toimetuleku toetamine olukordades, kus isik vajab sotsiaalsete, majanduslike, psühholoogiliste või tervislike probleemide tõttu oma kohustuste täitmisel ja õiguste teostamisel olulisel määral kõrvalabi. Kõrvalabi seisneb juhendamises, motiveerimises ning isiku suurema iseseisvuse ja omavastutuse võime arendamises.

Tugiisikuteenus osutamine S-veebi järgi 2021.aastal

sihtrühm	Rea nr	0-17	18-64	65+	Kokku (v1+v2+v3)
A	B	1	2	3	4
1. Last kasvatav isik	01	0	0	0	0
2. Tugiisikuteenust saanud alaealised	02	13	0		13
sh puudega või psüühikahäirega laps	03	13			13
asendushooldus- ja turvakoduteenust saav ning eestkostel olev laps	04	0	0		0
muu olukorra tõttu abi vajav laps	05	0			0
3. Tugiisikuteenust saanud täisealised	06		4	1	5
sh puudega või psüühikahäirega täiskasvanu	07		4	1	5
iärelhooldusteenust saav täiskasvanu	08		0		0
muu olukorra tõttu abi vajav täiskasvanu	09		0	0	0
Kokku (r01+r02+r6)	10	13	4	1	18

2022.a STARi andmete põhjal osutatakse tugiisikuteenust kuuele Maardu linna ja ühele Viimsi valla puudega lapsele.

Täiskasvanutele seda teenust 2022. aastal osutatud ei ole, vajadusel osutatakse kõrvalabi koduteenuse raames.

3.7.9. Täisealise isiku hooldus

SHS § 26 sätestab täisealise isiku hoolduse eesmärgi ja sisu.

Maardu linnas reguleeritakse täisealise isiku hooldust Maardu Linnavalikogu 29.03.2016 määrusega nr 62 „Hoolduse seadmise, hooldaja määramise ning hooldajatoetuse määramise ja maksmise kord“.

Kord sätestab hooldusvajadusega täisealisele isikule hoolduse seadmise, hooldaja määramise ja hoolduse lõpetamise menetluse, hooldajatoetuse maksmise ja maksmise lõpetamise korra Maardu linnas.

Hooldajatoetuse määrad kehtestab linnavalitsus.

2022. aastal on määratud hooldus 112 täisealisele isikule. Teenust taotlev isik esitab linnavalitsusele kirjaliku taotluse, hooldajaks määratav isik peab andma kirjaliku nõusoleku. Hooldaja määramiseks korraldab linnavalitsuse sotsiaalabi osakond puudega inimese hindamise sotsiaalabiosakonnas või tema kodus, kaasates vajadusel perearste ja teisi spetsialisti ning selgitab välja hooldusvajaduse. Hooldamise eest makstakse toetust.

3.7.10. Isikliku abistaja teenus

SHS § 27-29 sätestab isikliku abistaja teenuse osutamise eesmärgi ja sisu ning KOV üksuse kohustused ja nõuded teenuse osutajale.

Maardu linnas on isikliku abistaja teenuse osutamise tingimused ja kord on kehtestatud Maardu Linnavalitsuse 20.06.2017 määrusega nr 4.

Teenuse eesmärk on suurendada füüsilist kõrvalabi vajava puudega täisealise isiku iseseisvat toimetulekut ja osalemist kõigis eluvaldkondades, vähendades teenust saava isiku seadusjärgsete hooldajate hoolduskoormust.

Isikliku abistaja teenuse sisuks on eelkõige täisealise puudega inimese abistamine nendes igapäevaelu tegevustes, milles inimene vajab tulenevalt oma puudest füüsilist kõrvalabi. Isiklik abistaja aitab isikut tema igapäevaelu tegevustes, nagu liikumisel, söömisel, toidu valmistamisel, riietumisel, hügieenitoimingutes, majapidamistöodes, milles isik vajab juhendamist või kõrvalabi.

Puudega isik peab ise olema võimeline vastu võtma oma elukorraldust puudutavaid otsuseid ning selgelt ja arusaadavalt oma vajadustest lähtuvalt juhendama.

Teenust on õigus saada eelkõige sügava liikumis- või nägemispuudega täisealisel isikul, kelle rahvastikuregistri järgne elukoht on Maardu linn.

Teenuse saajal on õigus valida teenust vahetult osutavat isikut (edaspidi abistaja). Soovi esitamise korral aitab teenuse osutaja teenuse saajat abistaja leidmisel.

Teenuse saajal on õigus enne abistaja kindlaksmääramist omavahelise sobivuse hindamiseks abistajaga kohtuda.

Teenuse taotlemiseks esitab taotleja või tema esindaja linnavalitsusele avalduse või täidab taotluse e-vormi, millel lisab:

- 1) omapoolse nägemuse abistajaks sobiliku isiku kohta (selle olemasolul);
- 2) Sotsiaalkindlustusameti kehtiva otsuse puude raskusastme määramise kohta (selle olemasolul);
- 3) sotsiaalabi osakonnal on vajaduse korral õigus nõuda taotlejalt täiendavaid andmeid ja dokumente.

Linnavalitsus teeb otsuse teenuse osutamise või sellest keeldumise kohta 10 tööpäeva jooksul arvates taotluse laekumisest.

Isikliku abistaja teenust osutab Maardu Sotsiaalmaja. Teenuse korraldamise ja teenuse üle arvestuse pidamise eest vastutab sotsiaalmaja juhataja.

Teenuse hinna kehtestab linnavalitsus.

S-veebi 2021. aastal isikliku abistaja teenuse korraldamise vajadust ei olnud. STARi 2022. aasta andmetel isikliku abistaja teenust ei osutatud.

3.7.11. Varjupaiga -ja turvakoduteenus

SHS § 30-37 varjupaiga ja turvateenuse osutamise eesmärgi ja sisu ning KOV üksuse kohustused ja nõuded varjupaigateenuse osutajale.

Maardu linnas on varjupaiga teenuse osutajaks Maardu Sotsiaalmaja, teenuse osutamiseks on kolm kohta. Sotsiaalmaja juhataja sõnul on teenust osutatud umbes 10le isikule.

Tööpäevadel korraldab teenused sotsiaalabi osakond, väljaspool tööaega pöörduda otse varjupaigateenuse osutaja juurde.

Kodulehel on viide ka lähimatele Tallinnas, Akadeemia tee 34, Merelahe tee 4 ja Alasi 8 olevatele varjupaikadele (kodutute öömajadele).

Maardu Linnavolikogu 27.10.2020 nr 80 vastu võtnud Maardu Sotsiaalmaja põhimääruse. Vastavalt varjupaiga sisekorraeeskirjale peab teenusesaaja olema kaine ja ei ole võimeline leidma endale kohta, kus ööbida.

Alaealiste lastega emad ja lähisuhtevägivalla ohvrid, kes vajavad turvalist elupaika, saavad abi emade ja laste varjupaigas Tallinnas (vajalik lastekaitsespetsialistiga kokku leppida).

Lähisuhtevägivalla ohvrid Tallinna Naiste Kriisikodu ja Tallinna Naiste Tugikeskuses. Teenuseosutamiseks eraldi lepinguid ei ole sõlmitud.

Kuigi KOVi STARi andmeregistris on vastav väljund ressursside/ menetluste nimetuses, ei olnud võimalik statistiliselt kontrollida teenuse osutamist määratud abinõude alt.

3.7.12. Sotsiaaltransporditeenus

Teenust reguleeritakse Maardu Linnavolikogu 23.01.2018 määrusega nr 7 § 5. korraldatavate sotsiaalteenuste osutamise korra kehtestamine.

Kodulehel on viited sotsiaaltransporditeenuse hindade kehtestamisele ja Maardu linnavalitsuse korralduse 14.04.2016 nr 178 lisale 1, mille kohaselt: *Sotsiaaltransporditeenust osutatakse Maardu Linnavolikogu 29. märts 2016.a määruse nr 54 „Maardu linna poolt korraldavate sotsiaalteenuste osutamise kord“ § 5 lõike 1 ja 2 alusel on eksitav, kuna kehtestatud on uus õigusakt.*

Sotsiaaltransporditeenuse eesmärk on võimaldada puuetega inimeste sotsiaaltoetuste seaduse § 2 lg 1 tähenduses puudega isikul, kellel puue takistab isikliku või ühissõiduki kasutamist, kasutada tema vajadustele vastavat transpordivahendit tööle või õppeasutusse sõitmiseks või avalike teenuste kasutamiseks.

Kodulehel on sotsiaaltransporditeenuse kohta selgitav info: teenuse eesmärk on tagada Maardu eakatele ja puuetega inimestele, kellel on puudest tulenevalt takistusi isikliku või ühistranspordi kasutamisel, vajaminev transport (arstile, eriarstile, rehabilitatsiooniteenusele, haiglasse või haiglast koju).

Sotsiaaltransporditeenuse sihtgrupp:

- liikumispuudega isikud
- nägemispuudega isikud

- vaimupuudega isikud
- psüühilise erivajadusega isikud
- erivajadustega lapsed
- üksikud vanurid

Sotsiaaltransporditeenuse osutamise korraldab Maardu Linnavalitsuse sotsiaalabi osakond.

Maardu Linnavalitsus võib otsustada oma korraldusega sotsiaaltransporditeenuse hüvitamise sotsiaaltoetuse maksmisega. Linnavalitsuse otsus on ühekordne.

Teenuse taotlemise aluseks on isiku avaldus või taotluse e-vorm, milles märgitakse:

- puudest tingitud asjaolud, mis takistavad ühistranspordi kasutamist
- teenuse tarbimise lähte- ja sihtkoht
- teenuse vajaduse põhjendus

Sotsiaaltransporditeenuse osutamine S-veebi järgi 2021.aastal

A	Rea nr	Kokku	neist teenuse saamise eesmärgi järgi			
			õppimine õppeasutuses	töötamine	avalike teenuste kasutamine	muu (sh vaba aja veetmine)
B	1	2	3	4	5	
Teenuse saajad kokku	01	624	10	0	614	0
sh teenuse saajad, kes kasutasid kohandatud transpordivahendit	02	0				

STAR andmeregistris on vastav väljund ressursside/ menetluste nimetuses. Määratud abinõude alt ei olnud võimalik statistiliselt kontrollida teenuse osutamist.

3.7.13. Eluruumi tagamine

Eluruumi tagamise eesmärk on eluruumi kasutamise võimaluse kindlustamine isikule, kes ei ole sotsiaalmajanduslikust olukorrast tulenevalt võimeline enda ja oma perekonna vajadustele vastavat eluruumi tagama. Linnale kuuluvate sotsiaaleluruumide kasutusele andmise kord on sätestatud Maardu Linnavolikogu 25.10.2022 määrusega nr 24 „Maardu linna sotsiaaleluruumide kasutusse andmise ja kasutamise kord“.

Teenuse saamiseks esitab taotleja Maardu Linnavalitsuse sotsiaalabi osakonnale taotluse, milles märgitakse taotleja isiku- ja kontaktandmed, andmed perekonnaliikmete, ülalpeetavate ja ülalpidajate kohta, sotsiaaleluruumi taotlemise põhjus, andmed perekonna sissetulekute, muu varalise seisu, seni kasutatava eluruumi ja sellest ilmajäämise põhjuste kohta. Sotsiaalabi osakonnal on õigus abi- ja teenusevajaduse välja selgitamiseks nõuda täiendavaid dokumente, küsitleda taotleja lähedasi ning kontrollida taotleja, tema perekonnaliikmete ning tema ülalpidamiskohustuslas(t)e majanduslikku olukorda ning teha päringuid elatusvahendite (pensionid, toetused, hüvitised, väärtpaberid, kinnis- ja vallasvara jms) hindamiseks. Taotluste läbivaatamiseks moodustab Maardu Linnavalitsus vastava komisjoni. Otsuse sotsiaaleluruumi kasutusse andmise või mitteandmise kohta teeb komisjon 10 kalendripäeva jooksul arvates taotluse ja kõigi nõutavate dokumentide esitamisest. Taotlus jäetakse rahuldamata, kui abivajaduse hindamise tulemusena ei tuvastata taotleja abivajadust või ta ei vasta korras nimetatud tingimustele. Tasu sotsiaaleluruumi kasutamise eest määrab Maardu Linnavalitsus. Maardu linnale kuuluvate sotsiaaleluruumide haldamist korraldab Maardu Sotsiaalimaja. Sotsiaalimaja hoone Kallasmaa tn 9 põlengu tõttu on kasutuses ainult Kallasmaa tn 12 sotsiaalimaja, kus on 51 tuba. Lisaks on Maardu linnas 11 sotsiaalkorterit, millest seitsmes korteris elavad lastega pered ja kolmes pensionärid.

Eluasemeteenuse osutamine S-veebi järgi 2021.aastal

Eluasemetüüp	Rea nr	Perede arv		Elanike arv		
		kokku (k.a üheliikmelised)	nendest üheliikmelised	kokku	nendest	
					pensioniealised	puudest või eest tingitud erivajadusega
A	B	1	2	3	4	5
Kohaliku omavalitsuse üksuse omandis olevad eluruumid	01	62	34	114	16	46
sh sotsiaalmajutusüksused	02	51	34	76	16	29
Eraelamispiind	03	0	0	0	0	0
Kokku	04	62	34	114	16	46

3.7.14. Võlanõustamisteenus

Võlanõustamisteenuse eesmärk on abistada isikut tema varalise olukorra kindlakstegemisel, et vältida uute võlgnevuste tekkimist toimetulekuvõime parandamise kaudu ning lahendada muid võlgnevusega seotud probleeme.

S-veebi 2021.a. aruande järgi võlanõustamisteenust ei osutatud. Aruande esitaja selgituse kohaselt on Maardu Linnavalitsuses tasuta õigusabi saadaval kõikidele elanikele. Eraldi võlanõustamisteenust ei ole, kuid teenuse loodame saada kohapeale 2022.aastal.

Tulenevalt SHS § 45 on võlanõustamise teenust vahetult osutavale isikule kehtestatud nõuded ja teenust vahetult osutav isik peab vastama ühele järgmistest ettevalmistusnõuetest:

- 1) isikul on kutseseaduse alusel antud võlanõustaja kutse;
- 2) isikul on riiklikult tunnustatud kõrgharidus ja läbitud võlanõustaja täienduskoolitus.

Kui spetsialistid ei vasta eelpool nimetatud ettevalmistusnõuetele, ei ole neil ka õigust võlanõustamise teenust osutada, seda ka mitte lihtsamates juhtumites.

2022.aastal võlanõustamisteenust seni osutatud ei ole, vastava probleemi tekkimisel suunatakse abivajajad Töötukassa võlanõustajate juurde.

3.7.15. Lapsehoiuteenus

Maardu linnas on lapsehoiuteenuse osutamine asendatud lapsehoiutoetuse maksmisega. Seda reguleerib Maardu Linnavalikogu määrus "Lapsehoiutoetuse määramise ja maksmise kord". Korra kohaselt on lapsehoiuteenuse kasutamise eest kehtestatud tingimustel ja kuludokumentide alusel saada toetust.

Korraldatakse ka lapsehoiuteenust raske ja sügava puudega lastele, mida reguleerib Maardu Linnavalikogu 26.02.2015 kehtestatud määrus nr 31 „Puuetega lastele riigi rahastatava lapsehoiuteenuse osutamise kord Maardu linnas.“

Vastavalt määrusele on lapsehoiuteenuse eesmärgiks toetada raske või sügava puudega last kasvatava isiku toimetulekut või töötamist või vähendada lapse erivajadusest tulenevat hoolduskoormust Lapsehoiuteenust võimaldatakse kuni 18-aastasele raske või sügava puudega lapsele (määruse § 2 lõige 2). SHS ei seo teenuse osutamise eelduseks olevat abivajadust sellega, kas isikul on tuvastanud keskmine, raske või sügav puue.

Puude raskusastet tohib abivajaduse kindlaksmääramisel kasutada ning seada hüvitise saamise tingimuseks siis, kui seadus selge sõnaga sellise võimaluse ette näeb. Vastasel juhul välistab KOV teenuse osutamise abivajajatele, kellele seadus kohustab teenust osutama. Puude

raskusaste tuvastatakse inimestel, kelle puude raskus ületab teatava määra. Seega võib inimesel olla puue ka siis, kui talle pole puude raskusastet määratud.

3.7.16. Asendushooldusteenus ja järelhooldusteenus

Mõlema teenuse osutamist reguleerib Maardu linnas Maardu Linnavalikogu 27.02.2018 määrus nr 14 „Asendus- ja järelhooldusteenuse osutamise tingimused ja kord“.

2021.a. S-veebi aruande järgi oli asendushooldusteenusel hooldusperes kolm, asenduskodus kaks last. Järelhooldusteenust ei osutatud.

3.8. Teabe kättesaadavus sotsiaalteenuste- ja toetuste korraldamise kohta

Järelevalve käigus analüüsiti, kas ja millise selgusega on Maardu Linnavalitsuse sotsiaalteenuste ja -toetuste info avalikkusele kättesaadav ja milline on teave lastekaitse valdkonnas.

Maardu Linnavalitsuse veebilehelt <https://maardu.ee/> sotsiaal-ja tervishoiu rubriigis on leitavad sotsiaalabiosakonna ametnike kontaktandmed ja täpsustatud tegevusvaldkonnad.

Ametijuhendid avanevad Maardu Linnavalitsuse ametnike kontaktandmete juures. Sotsiaaltöö korraldusega seotud kehtivad eeskirjad ja korrad on paigutatud õigusaktide lehele sotsiaal- ja tervishoiu alaste eeskirjade ja kordade alapunkti alla. Veebilehel on leitav sotsiaaltoetuste, sotsiaalteenuste ja nende taotlemisega seotud info ning valdkonna blanketid ja taotluste vormid.

Veebilehel on eksitav viide Maardu Linnavalikogu 29. märts 2016.a määrusele nr 61 „Koduteenuste osutamise tingimused ja kord“ § 9 lõike 2 alusel koduteenuste tasuta saamise kohta. Maardu Linnavalikogu on uue õigusakti vastu võtnud.

Kodulehel on viited sotsiaaltransporditeenuse hindade kehtestamisele ja Maardu linnavalitsuse korralduse 14.04.2016 nr 178 lisale 1, mille kohaselt: *Sotsiaaltransporditeenust osutatakse Maardu Linnavalikogu 29. märts 2016.a määruse nr 54 „Maardu linna poolt korraldavate sotsiaalteenuste osutamise kord“ § 5 lõike 1 ja 2 alusel on eksitav, kuna kehtestatud on uus õigusakt.*

Maardu Päevakeskus sotsiaalteenuse osutajana on veebilehel raskesti leitav, selleks peab teadma asutuse olemasolu.

3.9. Sotsiaalteenused Maardu Sotsiaalmajas

Maardu Sotsiaalmaja on Maardu Linnavalitsuse sotsiaalteenuseid osutav asutus. Maardu sotsiaalmaja asub aadressil Maardu, Kallasmaa tn 12. Sotsiaalmaja tegutseb põhimääruse alusel, mis on kinnitatud Maardu Linnavalikogu 27.10.2020 määrusega nr 80. Sotsiaalmaja juhindub oma tegevuses riigi ja Maardu linna õigusaktidest, linnapea ja valdkondliku abilinnapea korraldustest ning sotsiaalmajaja põhimäärusest.

Sotsiaalmajaja juhataja on Albina Noorlind, kes ka paikvaatluse päeval, s.o 26. selgitusi jagas.

Kuni 8.01.2021, mil toimus põleng hoones Kallasmaa 9 ning hoone muutus kasutamiskõlbmatuks, asus Maardu Sotsiaalmajaja kahes hoones – Kallasmaa 9 ja 12. Pärast põlengut evakueeriti elanikud ajutisele asenduspinnale ning sotsiaalmajaja töötajad asuvad ajutiselt aadressil Kallasmaa 1. Uue hoone ehitust on alustatud.

Maardu Sotsiaalmaja poolt osutatakse mitmeid sotsiaalteenuseid ja muid teenuseid. Nendeks on:

3.9.1. Koduteenus.

Hooldustöötajad on sotsiaalmaja koosseisus. Teenuse sisuks on toiduainete ost ja koju viimine, toidu valmistamine, ravimite ost, iganädalane toiduainete toomine Toidupangast, kodu koristamine, koos arsti juures käimine, dokumentide vormistamine jm.

3.9.2. Sotsiaaltransporditeenus.

Teenuse osutamiseks on kaks autot koos juhiga. Sotsiaalmaja annab sõidugraafikud autojuhile. Teenuse tellimiseks helistavad soovijad sotsiaalmaja juhatajale.

3.9.3. Supiköök.

Soovija pöördub sotsiaalmaja juhataja poole, kes teeb otsuse (suulise) supiköögitreenuse saamise kohta.

3.9.4. Toidupank.

Igal nädalal saab toiduabi aadressil Langu 4a. Toiduabi jagatakse linnaelanikele ja sõjapõgenikele. Üks kord kvartalis edastatakse Euroopa Liidu toiduabi, mis väljastatakse Sotsiaalministeeriumist saadud nimekirjade alusel. Liikumisraskustega inimestele toimub kohale vedu koju autoga. Sotsiaalmaja juhataja sõnul koostatakse juhul, kui toiduaineid jääb üle, kohapeal lisanimekiri, mille alusel inimesed kas tulevad ise järele või viiakse neile toidukast koju. Sotsiaalmaja juhataja sõnul ei ole neile võõras ka olukord, kus inimene tuleb sotsiaalabiosakonda ja teatab, et tal ei ole enam midagi süüa. Ka selline olukord lahendatakse. Sotsiaalabiosakonnas on mõningane toiduvaru hädaolukordadeks (nt makaronid, konservid jm) ja nende varude arvelt saab inimest aidata.

Tallinna Toidupanga kaudu, mille filiaal asub Maardus osutati 2021. a lõpus abi 168-le perele.

3.9.5. Abi invavahendite ostul ja laenutamisel.

Soovijad pöörduvad sotsiaalmaja juhataja poole, kes korraldab invavahenditega seonduva (ost, laenutamine) Terviseabist, st annab soovijale kontaktid, lepib kokku kuupäeva, korraldab transpordi sõiduks Terviseabisse jm.

3.9.6. Sotsiaalnõustamine.

Varemalt toimus nõustamine sotsiaalmaja poolt, viimasel ajal inimesed ei ole pöördunud nõustamise sooviga sotsiaalmajja. Maardu linna inimestele osutab tasuta nõustamist MTÜ Usaldus.

Koostööd tehakse Convictus Eesti MTÜga, mis tegeleb sõltuvusprobleemiga kokku puutunud inimeste abistamisega.

3.9.7. Erihoolekandeteenuste osutamine.

Maardu Sotsiaalmajale on väljastatud kaks tegevusluba. SEH000482 – igapäevaelu toetamise teenuse (IET) osutamine max 15 isikule nende eluruumides ning SEH000483 – toetatud elamise teenuse (TE) osutamine max 15 isikule nende eluruumides. Sotsiaalmaja juhataja sõnul on kavas pärast uue sotsiaalmaja valmimist hakata osutama ka kogukonnas elamise teenust.

Sotsiaalmaja juhatajalt 08.12.2022 saadud andmetel on IET teenusel seitse inimest, kellest kaks on ka TE teenusel.

IET teenuse tegevusjuhendajatena on MTRi kantud Marina Kotonskaja ja Maria Jelesina, kes vastavad teenuse osutamise nõuetele. TÖRi andmete põhjal ei ole Maria Jelesinal töösuhet Maardu Sotsiaalmajaga.

TE teenuse tegevusjuhendajatena on MTR-i kantud Marina Kotonskaja ja Maria Jelesina, kes vastavad teenuse osutamise nõuetele. TÖRi andmete põhjal ei ole Maria Jelesinal töösuhet Maardu Sotsiaalmajaga.

3.9.8. Eluruumi tagamise teenus. Kallasmaa 12 hoones asub 10 korterit, kus elavad üksikpensionärid ja kaks paljulapselist perekonda (kuus last). Korterid kuuluvad linnale ning sealsed elanikud maksavad lisaks kommunaalkuludele ka linnale üüri. Kallasmaa 12 majas on ka kortereid, mille elanikud maksavad vaid kommunaalkulusid.

3.9.9. Varjupaigateenus.

Kallasmaa 12 majas on 3-kohaline varjupaik. Varjupaiga soovijad saavad viibida majas alates 20.00 õhtul kuni 8.00 hommikuni. Sotsiaalmaja juhataja sõnul on sellel aastal kasutanud seda teenust ca 10 soovijat.

3.9.10. Kallasmaa 9 majas (põlenud) korraldati üksikpensionäridele jt inimestele loenguid, kohtumisõhtuid nii majaelanike vahel kui ka teiste huvitavate inimestega, vesteldi filmidest, raamatutest jne. Uue maja valmimisel on kavas eelnimetatuga uuesti alustada.

3.9.11. Pesumasina kasutamine, dušiteenus – Kallasmaa 12 majas.

Teenuse saamiseks soovija helistab sotsiaalmaja juhatajale. Mõlemad teenused on tasuta.

3.10. Maardu Päevakeskus

Maardu Päevakeskus on linna alluvuses, asub aadressil Keemikute 12a.

Avatud esmaspäevast reedeni ning seda külastavad peamiselt puuetega noored ja erivajadusega täiskasvanud inimesed. Päevakeskuses saab vaba aega veeta, mängida lauamänge, osa võtta teraapiatundidest, kunstiringist, ekskursioonidest erinevatesse muuseumidesse jne.

IV. LASTEKAITSETÖÖ KORRALDAMINE MAARDU LINNAS

4.1. Lastekaitsetöö korraldamine

Järelevaevemenetluses esitatud lastekaitse ja sotsiaaltöö valdkonda puudutavatele küsimustele vastas Maardu Linnavalitsuse sotsiaalabi osakonna juhataja Olga Jevdokimova. Vastustes kirjeldati omavalitsuse lastekaitse- ja sotsiaaltöö korraldust, pakutavaid teenuseid, lastekaitse prioriteete käesoleval aastal ning laste õiguste ja heaolu tagavaid põhimõtteid. Lisaks anti vastustes ülevaade lastekaitse tööprotsessidest abivajava lapse juhtumi vaates ning juhtumi korraldusprotsessidest ja võrgustikuliikmetest.

Maardu linna haldusterritooriumil elab 01.10.2022 seisuga 2842 last, neist 56 lapsel on tuvastatud puue. Puuetega laste/elanike küsimustega tegelevad nii lastekaitsetöötajad kui sotsiaaltööspetsialistid. Viiele lapsele on omavalitsus eestkostetasutuseks, üks laps on asendushooldusteenusel. Sotsiaalvaldkonda juhib abivallavanem Aurika Sin. Abivallavanema vastutusel on valla sotsiaal- ja tervishoiu, hariduse ja noorsootöö tegevusvaldkondade koordineerimine. Hetkel töötab sotsiaalabi osakonnas lisaks osakonna juhatajale kaks lastekaitse peaspetsialist ja neli sotsiaaltöö peaspetsialisti. Lastekaitse peaspetsialistid on linna pered jaganud tinglikult kaheks, et ühtlustada töökoormust. Eesmärgiks on, et perega tegeleks kuni lapse täisealiseks saamiseni sama lastekaitsetöötaja. Kõikide teenistuses olevate spetsialistide ametijuhendid on leitavad valla veebilehel. Ametijuhendi kirjelduse alusel on lastekaitse spetsialisti töö eesmärgiks Maardu linnas elavate laste õiguste ja huvide kaitsmine, nende seaduslike esindajate ja eestkostjate perekondade nõustamine ning lastekaitsealase töö korraldamine.

26.10.2022 seisuga on aktiivseid juhtumimenetlusi töös 36 ja lihtmenetlusi 47. Menetluste hulk on lastekaitsetöötajatel veel ebavõrdne, kuna lastekaitse peaspetsialist Aleksandra Kalistratova liitus linnavalitsuse meeskonnaga vaid mõne kuu eest.

Maardu Linnavalitsuse kodulehel on avaldatud arengukava aastateks 2022-2030, mis valla arengut järgiva dokumendina määratleb ära igas valdkonnas ära soovitud seisundi aastaks 2030 ning meetmed ja alategevused, mille abil selleni jõuda. Lastekaitsevaldkonda nimetatud arengukava ei hõlma, kuid sotsiaalabi osakonna juhataja Olga Jevdokimova sõnul töötatakse

selle nimel, et tagada kõikidele lastele ühesugused õigused ja kohelda lapsi võrdselt. Arengukavas ei ole välja toodud laste õiguste ja heaolu tagavaid põhimõtteid. Kodulehel on kajastatud teave Lasteabi telefoni kohta, kuid selle leidmine on tülikas ja aeganõudev, kuna asub vaimse tervise alapealkirja all. Välja on toodud ka muud kriisiinfo kontaktid (usaldusliin, sotsiaalaja, ohvriabi, psühholoogiline esmaabi jne). Käesoleva aasta prioriteetideks on järelevalve ja abi pakkumine peredele, kus lapsevanematel on probleeme alkoholi liigtarvitamisega. Nõuandva organina tegutseb laste- ja perede komisjon, mille ülesandeks on lahendite otsimine olemasolevatele keerulisematele juhtumitele ning abi osutamine. Koosseisus on hariduse-, noorsootöö-, sotsiaal- ja õiguskaitse esindajad. Vanemlusprogrammidest on kasutusel olnud „Imelised Aastad“, mis osutus väga nõutud koolituseks, kohad täitusid kiiresti. Lisaks pakutakse lapsevanematele ja peredele vajadusel võimalust kasutada psühholoogi ja pereteraapia teenust, perelepitusteenust, SRTd. Tugiisikuteenust saavad käesoleval ajal seitse last. Lastekaitsetöötaja professionaalse arengut toetab osakonna juhataja, samuti pakutakse lastekaitse töötajatele supervisiooni. Viimane supervisioon toimus 29.09.2022. Samuti toetatakse osalemist valdkonna koolitustel, infopäevadel ja täiendõppel. Järgmisel aastal planeeritakse sisse viia kovisooni ja töötajate individuaalset supervisiooni.

Lastekaitse spetsialistide hinnangul on Maardu Linnavalitsuse sotsiaalabi osakonna peamisteks koostööpartneriteks koolide ja lasteaedade tugispetsialistid, MTÜ Maardu noortekeskus, politsei, perearstid, ohvriabi ja TAI. Lastekaitse spetsialistid on käinud end tutvustamas linna haridusasutustes ning olemasoleva kogemuse põhjal on koolid aktiivsemad pöördunud ja alimad koostööle. Lasteaiaid pöörduvad lastekaitse spetsialisti poole harvem.

4.2. Paikvaatluse, küsitluste ja menetluste analüüsi kokkuvõte

Järelevalve käigus analüüsiti STARi kantud juhtumimenetlusi viitenumbritega 22256811004, 19231347742, 21247479161 ja lihtmenetlusi viitenumbritega 21242952401 ja 21244670707.

Juhtumimenetluse **viitenumbriga 22256811004** keskmes on abivajav nooruk. Puudu on hinnang lapse abivajadusele, täitmata on tegevuskava. Kuigi juhtumimenetlus on algatatud 18.10.2022 on vestlus lapsevanemaga läbiviidud alles 24.10.2022. Puudub lapse dokumenteeritud arvamus (peab olema lisatud juhtumiplaanile kui eriseadus ei sätesta teisiti).

1. Juhtumimenetluses **viitenumbriga 19231347742** on tegu asendushooldusteenusel viibiva lapsega. Lapse juhtumiplaani pole vastavalt SHS § 10 lg 3 üle vaadatud. Kuigi juhtumiga seotud esmane pöördumine on registreeritud 05.06.2019, siis otsus juhtumikorralduse algatamiseks oli tehtud alles 02.07.2019. Vahepealsel ajal ei teinud lastekaitse spetsialist otsust juhtumikorralduse algatamiseks ega algatamata jätmiseks või juhtumi edastamiseks pädevale isikule kümne päeva jooksul peale abivajavast lapsest teada saamist.
2. Juhtumimenetluses **viitenumbriga 21247479161** on tegu hooldusperes elava lapsega. Juhtumiplaani pole vastavalt SHS § 10 lg 3 üle vaadatud. Vahehindamised tegevuskaval puuduvad. Samuti pole välja selgitatud ega juhtumiplaanile lisatud lapse arvamus.
3. Lihtmenetluses **viitenumbriga 21242952401** on tegu laste koolikohustuse täitmise probleemiga. Peres on kolm alaealist last, pere on lastekaitse spetsialisti vaateväljas alates 2020. aastast ja regulaarne sotsiaaltoetuste saaja ligi 10 aastat. Tegemist on multiprobleemse perekonnaga, kus kasvamas lapsed, kelle abivajadust ei ole võimalik lahendada lihtmenetluses ühekordse meetmega. Kui lastekaitse spetsialist on siiski arvamusel, et see on võimalik, on puudu otsus juhtumikorralduse algatamata jätmise osas. Antud juhtumis pole järgitud SHS § 9 lg 1 juhtumikorraldusliku põhimõtte järgimist abi andmisel ja korraldamisel.
4. Lihtmenetluses **viitenumbriga 21244670707** on tegu hädasoleva lapsega, mis peaks olema aluseks mitme ametkonna koostööle ja pere igakülgele abistamisele, seega juhtumikorraldusliku menetlusega. Lastekaitse spetsialist ei teinud menetluses otsust juhtumikorralduse algatamiseks ega algatamata jätmiseks või juhtumi edastamiseks pädevale isikule kümne päeva jooksul peale abivajavast lapsest teada saamist.

V TÄHELEPANEKUD JA SOOVITUSED

5.1. SKA juhib tähelepanu järgmistele asjaoludele:

5.1.1 .Lastekaitsetöös:

5.1.1.1. Suurenenud abivajadusega laste heaolu, õiguste ja turvatunde tagamine on mitmes kontrollitud juhtumis puudulik. Abivajavast lapsest teada saamisel ei algatata juhtumimenetlust ega tehta otsust menetluse algatamata jätmise kohta, mistõttu laste parimad huvid jäävad tagamata ja abivajadusest tulenevad meetmed rakendamata. Analüüsitud lihtmenetlusi ei ole võimalik lahendada ühekordse abimeetmega, mistõttu on need juhtumid oma sisult juhtumimenetlused, kus lapse parimate huvide väljaselgitamiseks on vajalik hinnata lapse abivajadus, koostada talle juhtumiplaan, tegevuskava ning fikseerida kohustuslik lapse arvamus. Toimingute ebaefektiivsus ning STARis menetlustega seotud nõuete puudulik täitmine avaldab pikas perspektiivis kahjustavat mõju lastekaitsetöö kvaliteedile ning laste huvide kaitsmisele.

5.1.1.2. Maardu Linnavalitsuse lastekaitse spetsialistid aktiivselt ennetustööga ei tegele, seda ei ole ka ülesandena fikseeritud ametijuhendites. Kuna omavalitsuses on suur hulk pikaajaseid sotsiaalteenuste saajaid ning lastekaitsetöö prioriteetideks on järelevalve ja abi pakkumine peredele, kus lapsevanematel on probleeme alkoholi liigtarvitamisega, siis soovitame üle vaadata lastekaitse peaspetsialistide tööülesanded ja planeerida efektiivset ennetustööd.

5.1.1.3. Lastekaitse peaspetsialistid kinnitasid, et dubleerivad olulisel määral toimikuid ka paber kandjale. Sellega kaasneb ajakulu, paberikulu ning sellisel juhul on vajalik registri pidamine ja arhiveerimise nõuete täitmine. Kaaluda toimikute täitmist vaid veebis.

Positiivsena toob SKA välja, et Maardu Linnavalitsuses on tööl kaks lastekaitse peaspetsialisti, kelle põhitöö on lastekaitsevaldkonna töö korraldamine ning mõlemad spetsialistid kaaluvad sellel ametipostil jätkamist, olles planeerinud järgmisel aastal omandada sotsiaaltöötaja kutse spetsialiseerumisega lastekaitsele.

5.1.2. Täiskasvanute sotsiaaltöökorralduses:

5.1.2.1. Järgida **SHS § 9 lg 1**, mille kohaselt kasutatakse juhtumikorralduse põhimõtet, kui isiku toimetuleku parandamiseks on tegemist prognoositavalt pikaajalisema ja mitmekesisema abivajadusega. Maardu Linnavalitsus on sotsiaalteenuste osutamisel lähtunud üldtunnustatud kvaliteedipõhimõtete täitmisest, kuid praktikas ei ole täiskasvanute abistamisel juhtumimenetlust rakendatud. Sageli on olukorda lahendatud ühekordsete toetuste maksmise ja toiduabiga.

5.1.2.2. STARi kliendi üldandmete alla kliendimärkmikusse on kantud toimingutega seotud delikaatseid isikuandmeid. Üldandmed on nähtavad kõigile STARi kasutajatele. Soovitame andmed kanda menetluste alla.

5.1.2.3. Pöörata tähelepanu kohaliku omavalitsuse kodulehel olevatele õigusaktidele, et viide oleks kehtivale õigusaktile.

5.1.2.4. STARi on võimalik kanda täiskasvanutega seotud toiminguid: eluasemekomisjoni otsuste fikseerimine, hoolduse seadmine puudega isikule, KOV ametniku otsus, KOV korraldus, otsus ettekirjutus- muu, sotsiaalhoolekandekomisjoni otsuse fikseerimine. Soovitame tehtud toimingud STARi kanda.

(digitaalselt allkirjastatud)
Inna Tamm
Järelevalve peaspetsialist

(digitaalselt allkirjastatud)
Svetlana Kubpart
Järelevalve juhtivspetsialist